

Forordningerne af 1769, 1790 osv. om Fæstelig-
 ten udfom?" Hvis man imidlertid nu vilde
 formene, at der dengang ved en Bondegaard
 forstodes det Samme, som et Areal Bondejord
 paa over 1 Tønde Hartkorn, saa tager man
 mærkelig feil. Jeg skal i saa Henseende til-
 lade mig blandt Andet at henvisse til et Par
 Forordninger, der ere mere almindelig be-
 kjendte. Jeg skal saaledes tillade mig at hen-
 vise til Forordningen af 25de Juni 1810
 § 1, som bestemmer, hvilket Maal af Jord
 der skal blive tilbage ved Udstykningen
 af en Bondegaard. Deri bestemmes, at
 af en Bondegaard paa over 2 Tønder Hart-
 korn skal der altid blive tilbage en Hoved-
 parcel paa mindst 2 Tønder Hartkorn, og af
 en Eiendom paa under 2 Tønder Hartkorn
 en Hovedparcel paa mindst 1 Tønde Hart-
 korn. Det Udtryk, der herom er brugt i For-
 ordningen, tyder — saa forekommer det mig
 — noksom paa, at man ikke betragtede som
 Bondegaard og Fæstetvang undergivet ethvert-
 somhelst bebygget Jordareal paa mellem 1 og
 2 Tønder Hartkorn. Udtrykket er nemlig, at
 der „af en behoet Jordlod af mindre
 Størrelse end 2, men dog over 1 Tønde
 Hartkorn, der ikke er en Del af nogen
 tilførn udstykket Gaard,“ skal udlægges
 en Hovedparcel paa idetmindste 1 Tønde Hart-
 korn. Den anden Forordning, i hvilken jeg
 har fundet et Udtryk, som jeg tror tyder ganske
 paa det Samme, er Forordningen af 3die De-
 cember 1819, som jo ogsaa handler om Ud-
 stykning. I dens § 1 er der netop brugt det
 Udtryk: „en Bøndgaard eller en behoet
 Jordlod, hvortil ikke ligger mere end
 20 Tønder Land“ osv. Jeg gad dog nok
 vide, hvorfor man skulde have brugt denne
 dobbelte Betegnelse, dersom enhver behoet Jord-
 lod paa over 1 Tønde Hartkorn var en Bønde-
 gaard. Det Par Exempler, som jeg saaledes
 her har tilladt mig at nævne, tror jeg kunde
 foretages i et temmelig rigeligt Antal, naar man
 havde Tid og Lethed til at søge efter. Efter
 min Formening er altsaa ikke ethvert somhelst
 Areal af Bondejord paa over 1 Tønde Hart-
 korn en Bondegaard, men Fæsteligten hviler,
 som sagt, kun paa Bøndergaardene, og
 altsaa ikke paa Biparcellerne af en Bønde-

gaard. Dersom Spørgsmaalet imidlertid an-
 ses for tvivlsomt — og det kan vel antages
 for givet —, saa forekommer det mig ialfald
 at det er et af de Spørgsmaal, som ganske
 naturligen henhøre under Domstolenes Afgjø-
 relse. Det forekommer mig, at Spørgsmaalet
 om, hvorvidt saadanne Parceller ere fæstelig-
 tige eller ikke, bør afgjøres ved Dom, ganske
 ligesom den hvitærede Justitsminister igaar
 nævnedes os et Exempel paa, hvorledes et
 lignende Spørgsmaal var blevet underkastet
 Domstolenes Afgjørelse. Tøvrigt skal jeg me-
 get villig indrømme, at hele dette Spørgsmaal
 i og for sig har en ganske overordentlig ringe
 Betydning. Jeg tror nemlig, at det langt
 overvejende Antal af Godsetere ubetinget har
 bortkøst saadanne Parceller, og gjort dette i
 god Tro, og at det først er, da de have meldt
 sig med dem som solgt Fæstegods, at de have
 faaet at vide, at de ikke vare Fæsteligten
 undergivne, idet det saa blev dem negtet at
 faa dem betragtede som Fæstegods. I Real-
 teten tror jeg altsaa ikke, at Sagen har Stort
 at betyde.

Den nævnte Paragraf i Lovforslaget, nem-
 lig dets § 4, gaar jo for det Første ud paa,
 at den nu til Fæstestederne hørende Eng,
 Gjerdselskov eller Tørvester ikke maa skilles
 fra dem, saalænge de vedblive at være Fæste-
 steder. Dette forekommer mig, at være en
 noget drakonisk Bestemmelse, og jeg ser ikke
 rettere, end at den ogsaa vil komme i uløse-
 lige Konflikter med andre nu gjældende Lovbe-
 stemmelser. Saaledes som det første Punk-
 tum af Paragrafen er affattet, lyder det jo
 nemlig ubetinget paa, at de nævnte Herlig-
 heder: Eng, Gjerdselskov og Tørvester ikke
 maa fraskilles Stederne, saalænge de vedblive
 at være Fæstesteder, altsaa heller ikke ved
 Fæstledighed, men at disse ubetinget, saalænge
 de ere Fæstesteder, skulle beholde Alt, hvad de
 have deraf. Disse Herligheder skulle være et
 Tabu, som ingen Anden maa røre ved. Deri
 indeholdes nu først og fremmest en meget
 væsentlig Indskrænkning i den meget begræn-
 sede Frihed, som den foregaaende Paragraf
 giver til at fraskille enkelte Dele af Gaardene,
 nemlig indtil en Sjettedel. Det er jo nem-
 lig efter § 4 en Selsfølge, at under denne